

Απόσχιση κλάδου – Φορολογική μεταχείριση μετασχηματισμών

Αθανάσιος Κουλορίδας
Λέκτορας

Απόσχιση κλάδου

- * ~~Δεν προβλέπεται ως γνήσιος εταιρικός μετασχηματισμός στο εταιρικό δίκαιο~~
- * ~~Ειδική διαδοχή~~
- * ~~Επιτυγχάνεται με~~
  - * ~~γενικές διατάξεις: μεταβίβαση επιχείρησης~~
  - * ~~Ειδικούς αναπτυξιακούς νόμους~~
    - * ~~2166/1993~~
    - * ~~1297/1972~~

Έννοια κλάδου

- * κλάδος επιχείρησης νοείται το σύνολο των στοιχείων της επιχείρησης τα οποία συνιστούν από οργανωτική άποψη μια αυτόνομη εκμετάλλευση και τα οποία χρησιμεύουν για τη δραστηριοποίηση της επιχείρησης σε κάποιο τομέα της οικονομίας **με την προϋπόθεση ότι οι δραστηριότητες του κλάδου παρακολουθούνται στα βιβλία της επιχείρησης διακεκριμένα από τις δραστηριότητες τυχόν άλλου κλάδου (2166/1993).**
- * Περαιτέρω, όταν μια επιχείρηση διατηρεί εμπορικό κλάδο, ως τμήμα αυτού, θα μπορούσε να θεωρηθεί ένα σύνολο στοιχείων της επιχείρησης, τα οποία επίσης θα συνιστούσαν μια αυτόνομη εκμετάλλευση και θα χρησίμευαν στην άσκηση μιας ιδιαίτερης δραστηριότητας του κλάδου **και πάντα με την προϋπόθεση ότι οι συναλλαγές του τμήματος παρακολουθούνται στα βιβλία της επιχείρησης διακεκριμένα από τις συναλλαγές των άλλων τμημάτων της (2166/1993).**

Διαφορά από διάσπαση

- * ~~Η απόσπαση (απόσχιση) κλάδου ή τμήματος δεν θεωρείται διάσπαση και επομένως δεν διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 81-89 του ΚΝ 2190/1920 παρά μόνο από τις φορολογικές διατάξεις των άρθρων 1-5 του Ν 2166/1993 ή του ΝΔ 1297/1972.~~
- * Απαιτείται διατήρηση της υφιστάμενης ΑΕ
- * Τις μετοχές που προκύπτουν ως αντάλλαγμα για τον κλάδο που εισφέρεται στην επωφελούμενη τις λαμβάνει η εισφέρουσα και όχι οι μέτοχοί της.

N. 2166/1993

- * τόσο η ανώνυμη εταιρία στην οποία θα εισφερθεί ο κλάδος ή το τμήμα, όσο και η επιχείρηση από την οποία αποσπάται ο κλάδος ή το τμήμα (οι μετασχηματιζόμενες εταιρίες) θα πρέπει ήδη να έχουν συντάξει πριν από το χρόνο της σχεδιαζόμενης εισφοράς τουλάχιστον έναν ισολογισμό για δωδεκάμηνο ή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και να τηρούν διπλογραφικά βιβλία (άρθρο 2 του Ν 2166/1993).
- * Επιπλέον, κατά πάγια θέση των φορολογικών αρχών προϋπόθεση υπαγωγής της απόσπασης (απόσχισης) κλάδου ή τμήματος στις διατάξεις του Ν 2166/1993 αποτελεί η διακριτή λογιστική παρακολούθηση του εν λόγω κλάδου ή τμήματος.
- * το μετοχικό κεφάλαιο της επωφελούμενης εταιρίας (κατά την εισφορά) δε μπορεί να είναι χαμηλότερο των 300.000 ευρώ. Επιπλέον, το κεφάλαιο της εισφέρουσας τον κλάδο ή το τμήμα επιχείρησης δεν μπορεί να είναι χαμηλότερο (μετά την εισφορά) του ελάχιστου κεφαλαίου που προβλέπει ο νόμος για τις εταιρίες αυτές.

~~Διαδικασία~~

- * ~~Αποφάσεις ΔΣ εταιριών~~
- * ~~Απογραφή στοιχείων ενεργητικού και παθητικού για τη σύνταξη της λογιστικής κατάστασης των περιουσιακών στοιχείων του εισφερόμενου κλάδου (τμήματος). Η εισφέρουσα τον κλάδο ή το τμήμα επιχείρηση πρέπει να συντάξει, κατά το χρόνο που θα ορισθεί ως χρόνος εισφοράς, απογραφή για τα στοιχεία (ενεργητικού ή παθητικού) του εισφερόμενου κλάδου ή τμήματος και όχι για το σύνολο των περιουσιακών της στοιχείων, αφού εξακολουθεί να υφίσταται μετά την εισφορά. Περαιτέρω, ως εισφερόμενο κεφάλαιο στη λειτουργούσα/απορροφούσα εταιρία θεωρείται η διαφορά που προκύπτει μεταξύ της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού του κλάδου ή τμήματος που εισφέρεται.~~
- * ~~έκθεση πιστοποίησης - ελέγχου της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων του εισφερόμενου κλάδου (τμήματος)~~
- * ~~Απόφαση ΓΣ~~
- * ~~Σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου~~
- * ~~Υποβολή προς έγκριση - δημοσίευση~~

Λογιστική μεταχείριση

- * Το αποτέλεσμα, που προκύπτει από όλες τις πράξεις, οι οποίες πραγματοποιούνται από τις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις, κατά το μεταβατικό στάδιο, δηλαδή, από την ημερομηνία σύνταξης του ισολογισμού μετασχηματισμού, μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης της μετατροπής, συγχώνευσης, από λογιστική και φορολογική άποψη, ότι ανήκει στη νέα εταιρεία, που προέρχεται από το μετασχηματισμό. Συνεπώς, όλες οι πράξεις του μεταβατικού σταδίου γίνονται για λογαριασμό της νέας εταιρείας, μεταφερόμενες με συγκεντρωτική εγγραφή στο λογιστικά βιβλία. Εννοείται ότι, πριν από τη μεταφορά αυτή, θα προηγηθεί η καταχώρηση (στα βιβλία της νέας εταιρείας) αυτούσιος ο ισολογισμός μετασχηματισμού, ως ισολογισμός έναρξης της νέας εταιρείας
- * Κατά το μετασχηματισμό επιχειρήσεων, η μεταφερόμενη στον ισολογισμό της νέας εταιρείας ζημία, και κατά το ποσό που τυχόν δεν συμψηφίζεται με κέρδη υφιστάμενα κατά το μετασχηματισμό, συμψηφίζεται με τα προκύπτοντα κέρδη αυτής των επόμενων δύο (2) χρήσεων, μόνο κατά το μέρος που αναγνωρίζεται φορολογικώς, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις περί φορολογίας του εισοδήματος

Φορολογικές απαλλαγές

- * Δεν τίθεται θέμα φορολογίας της υπεραξίας, αφού άλλωστε, δεν προκύπτει τέτοια υπεραξία.
- * Παρέχεται απαλλαγή από κάθε φόρο, τέλος εισφορά και δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου, συμπεριλαμβανομένου και του φόρου μεταβίβασης ακινήτων, χωρίς μάλιστα να απαιτούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται από το Ν.Δ. 1297/1972. Η απαλλαγή αυτή αφορά την εισφορά και μεταβίβαση όλων των περιουσιακών στοιχείων, δηλαδή και των κινητών .(π.χ. φόρος μεταβίβασης αυτοκινήτων), τη σύμβαση σύστασης της νέας επιχείρησης, τη μεταγραφή κ.λ,π.
- * Δεν παρέχεται η ευχέρεια σχηματισμού αφορολόγητων αποθεματικών ως κίνητρο για τη μετατροπή, τη συγχώνευση ή τη διάσπαση, αλλά ούτε και οποιοδήποτε άλλο φορολογικό κίνητρο
- * Τα αφορολόγητα αποθεματικά των αναπτυξιακών νόμων, που έχουν σχηματιστεί από τη μετατρεπόμενη, συγχωνευμένη ή διασπώμενη εταιρεία, εφόσον μεταφέρονται σε λογαριασμό αποθεματικών στην προερχόμενη από τη μετατροπή συγχώνευση ή διάσπαση επιχείρηση, δεν υπάγονται σε φορολογία κατά το χρόνο της μετατροπής ή της συγχώνευσης.
- * Τα αφορολόγητα αποθεματικά από μη διανεμόμενα κέρδη, που σχηματίστηκαν από τις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις, εφόσον μεταφέρονται αυτούσια στη νέα εταιρεία, δεν υπάγονται σε φορολογία κατά το χρόνο του μετασχηματισμού

ΝΔ. 1297/1972

- * Η εισφορά του κλάδου πρέπει να γίνεται από μία ή περισσότερες λειτουργούσες επιχειρήσεις, οποιασδήποτε νομικής μορφής, σε ανώνυμη εταιρεία λειτουργούσα ή νεοϊδρυόμενη (διαφορά από ν. 2166/1993).
- * Η εισφέρουσα τον κλάδο επιχείρηση θα πρέπει και μετά την εισφορά να εξακολουθεί να λειτουργεί με τους υπόλοιπους κλάδους της.
- * Κατά την εισφορά του κλάδου πρέπει να εισφέρονται στη λειτουργούσα ή νεοϊδρυόμενη ανώνυμη εταιρεία όλα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία και τα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού του αποσπώμενου κλάδου.
- * Οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις δεν απαιτείται να τηρούν διπλογραφικά βιβλία ούτε να έχουν ήδη συντάξει ισολογισμό για δωδεκάμηνο ή μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.
- * Το καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο της επωφελούμενης (λειτουργούσας ή νεοϊδρυόμενης) ως αποτέλεσμα της εισφοράς του κλάδου δεν μπορεί να είναι μικρότερο των € 300.000. Ομοίως και το μετοχικό κεφάλαιο της εισφέρουσας ανώνυμης δεν μπορεί, μετά την απόσχιση και εισφορά του κλάδου, να υπολείπεται των € 300.000 (ή € 146.735, αν η εισφέρουσα είναι ΕΠΕ).
- * Οι μετοχές της επωφελούμενης που αντιστοιχούν στην αξία του εισφερόμενου κεφαλαίου πρέπει να είναι υποχρεωτικά ονομαστικές στο σύνολό τους και μη μεταβιβάσιμες κατά ποσοστό 75% του συνόλου τους για μια 5ετία από το χρόνο της ολοκλήρωσης της απόσχισης. Η
- * υποχρέωση αυτή αφορά στις περιπτώσεις που η εισφέρουσα είναι ατομική επιχείρηση ή προσωπική εταιρεία ή ΕΠΕ και όχι ΑΕ.

Λογιστική μεταχείριση

- * ~~Η απόσχιση πραγματοποιείται αλλά κατόπιν εκτιμητικού ελέγχου, από τα πρόσωπα του άρθρου 9 ν. 2190/1920, της πραγματικής αξίας του ενεργητικού και του παθητικού του εισφερόμενου κλάδου, όπως αυτά απεικονίζονται σε ειδικά συντασσόμενη προσωρινή Λογιστική Κατάσταση, συνεπεία του οποίου (ελέγχου) μπορεί να προκύψει υπεραξία~~
- * ~~Η αποτίμηση της αξίας των εισφερόμενων σε είδος περιουσιακών στοιχείων μπορεί να διενεργείται όχι μόνο από την εκτιμητική επιτροπή του άρθρου 9 ν. 2190/1920, αλλά και από δύο ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή δύο εκτιμητές σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 9.~~
- * Το δε ανώτατο μέγεθος της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της επωφελούμενης προσδιορίζεται από την εκτιμηθείσα πραγματική καθαρή θέση και όχι από το εισφερόμενο λογιστικό κεφάλαιο του κλάδου.
- * Τα κέρδη ή οι ζημίες του κλάδου κατά το μεσοδιάστημα μεταξύ της ημερομηνίας της Λογιστικής Κατάστασης και της ημερομηνίας ολοκλήρωσης της απόσχισης, καθώς και οι σχετικές συναλλαγές της εισφέρουσας δε θεωρούνται ότι γίνονται για λογαριασμό της επωφελούμενης (**διαφορά από ν. 2166/1993**).
- * Συνεπώς, μέχρι την έγκριση της απόσχισης η εισφέρουσα συνεχίζει να φορολογείται για τα τυχόν ενδιάμεσα κέρδη που πραγματοποιεί ο κλάδος.
- * Αντίστοιχα, σε περίπτωση που η μεταβατική δραστηριότητα του κλάδου καταλήγει σε ζημία, η εισφέρουσα έχει την υποχρέωση (ενοχικά), προκειμένου να διατηρηθεί αμετάβλητη η εκτιμηθείσα πραγματική καθαρή θέση του κλάδου ως κρίσιμο μέγεθος για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της επωφελούμενης, να καλύψει τις τυχόν διαφορές μέσω ισόποσης καταβολής σε μετρητά (και όχι σε είδος, αφού αυτό θα απαιτούσε νέο εκτιμητικό έλεγχο).

Φορολογικές απαλλαγές

- * **Προβλέπεται απαλλαγή από κάθε φόρο, τέλη χαρτοσήμου, άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου, εισφορές ή δικαιώματα τρίτου:**
  - * της σύμβασης για την απόσχιση και εισφορά του κλάδου,
  - * της εισφοράς και μεταβίβασης των εισφερόμενων περιουσιακών στοιχείων,
  - * κάθε σχετικής πράξης ή συμφωνίας που αφορά στην εισφορά ή μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή άλλων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και κάθε εμπραγμάτου δικαιώματος,
  - * των αποφάσεων των κατά νόμον οργάνων της εισφέρουσας και της επωφελούμενης και
  - * κάθε άλλης συμφωνίας ή πράξης που απαιτείται για την απόσχιση και εισφορά, της τυχόν υποχρεωτικής δημοσίευσής τους και της τυχόν μεταγραφής των σχετικών πράξεων.
- * **Δεν προβλέπεται απαλλαγή από το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου.**

Φορολογικές απαλλαγές

- * Τυχόν υπεραξία που προκύπτει κατόπιν του εκτιμητικού ελέγχου των περιουσιακών στοιχείων του εισφερόμενου κλάδου (διαφορά μεταξύ πραγματικής και αναπόσβεστης λογιστικής αξίας) απαλλάσσεται του φόρου εισοδήματος κατά το χρόνο ολοκλήρωσης της απόσχισης και εισφοράς του κλάδου και φορολογείται κατά το χρόνο της καθ' οιονδήποτε τρόπο διάλυσης της επωφελούμενης («αναστολή φορολόγησης»).
- * Απαραίτητος όρος της απαλλαγής είναι η μη διανομή ή με οποιονδήποτε τρόπο ανάληψη της υπεραξίας και η εμφάνισή της σε ειδικούς λογαριασμούς στα βιβλία της επωφελούμενης.
- * Κατά τη μεταβίβαση αυτοκινήτων (Ι.Χ. ή Δ.Χ.) δεν οφείλεται φόρος εισοδήματος.

Φορολογικές απαλλαγές

- * Τα εισφερόμενα / μεταβιβαζόμενα ακίνητα απαλλάσσονται από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων, εφόσον (διαφορά από το ν. 2166/1993) κατά το χρόνο της εισφοράς τους ήταν ήδη άμεσα και υλικά (όχι απλά οικονομικά) ενταγμένα στην ασκούμενη από τον εισφερόμενο κλάδο της εισφέρουσας επιχειρηματική δραστηριότητα, δηλαδή χρησιμοποιούνταν ήδη, πράγματι και αποκλειστικά για τις λειτουργικές ανάγκες του κλάδου της εισφέρουσας ως πάγια στοιχεία (συνεπώς εξαιρούνται τα εκμισθωμένα ακίνητα).
- * Απαραίτητος όρος είναι η επωφελούμενη να συνεχίσει να τα χρησιμοποιεί για τις ανάγκες της τουλάχιστον για μια 5ετία από την ολοκλήρωση της απόσχισης. Σε αντίθετη περίπτωση αίρονται αυτοδικαίως όλες οι χορηγηθείσες απαλλαγές και αναβιώνει η υποχρέωση καταβολής όλων των σχετικών φόρων, για τους οποίους προβλέπεται απαλλαγή.
- * Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται κατά τη διάρκεια της 5ετίας, εφόσον δε μεταβάλλεται το κύριο αντικείμενο εργασιών της επωφελούμενης, η εκμίσθωση των ακινήτων ή η εκποίηση τους (υπό τον όρο ότι το προϊόν της εκποίησης θα διατεθεί, εντός προθεσμίας 2 ετών από την εκποίηση, είτε για την απόκτηση άλλων ακινήτων ή καινούριων πάγιων περιουσιακών στοιχείων ίσης τουλάχιστον αξίας, τα οποία θα εξυπηρετούν τις ανάγκες της επωφελούμενης, είτε για την εξόφληση υφιστάμενων κατά την εκποίηση οφειλών από δάνεια και πιστώσεις προς τραπεζικά ιδρύματα, φορολογικών υποχρεώσεων προς το Δημόσιο ή ασφαλιστικών εισφορών προς ασφαλιστικούς οργανισμούς).

Διατάξεις νέου ΚΦΕ

* Αφορούν

- * στη συγχώνευση με απορρόφηση (~~άρθρα 68 έως 79α, κωδ. Ν.2190/1920~~)
- * στη συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρείας (~~άρθρο 80, κωδ. Ν. 2190/1920~~).
- * στη μη αμιγή διάσπαση (~~παρ. 2, του άρθρου 81, κωδ. Ν. 2190/1920~~),
- * στη μεικτή διάσπαση (~~παρ. 4, του άρθρου 81, κωδ. Ν. 2190/1920~~) δεν αναφέρει τη συγχώνευση με εξαγορά (~~άρθρο 79, κωδ. Ν. 2190/1920~~).
- * στην αμιγή διάσπαση της ανώνυμης εταιρείας (~~παρ. 3, του άρθρου 81, κωδ. Ν. 2190/1920~~)
- * Στις εισφορές ενεργητικού έναντι τίτλων (άρθρο 52),
- * Στις ανταλλαγές τίτλων (άρθρο 53)
- * Στη ~~μη προβλεπόμενη~~ ή έμμεση ή μερική διάσπαση: μία εταιρεία (εφεξής: η "εισφέρουσα εταιρεία") μεταβιβάζει χωρίς να λυθεί έναν ή περισσότερους κλάδους δραστηριότητας σε μία ή περισσότερες υφιστάμενες ή νέες εταιρείες (εφεξής: οι "λήπτριες εταιρείες"), αφήνοντας τουλάχιστον έναν κλάδο δραστηριότητας στην εισφέρουσα εταιρεία, με αντάλλαγμα την κατ' αναλογία (pro rata) έκδοση ή μεταβίβαση στους μετόχους ή εταίρους της τίτλων του εταιρικού κεφαλαίου των ληπτριών εταιρειών.

γενικά

- * Αφορούν ΑΕ, ΕΠΕ αλλά και ΙΚΕ
- * Οι σχετικές διατάξεις καταλαμβάνουν και τη μερική διάσπαση, ~~χωρίς, εντούτοις, να καθίσταται σαφές κατά πόσο ένας τέτοιος μετασχηματισμός είναι εφικτός, χωρίς την ύπαρξη σχετικού εταιρικού πλαισίου.~~
- * Οι διατάξεις δεν καταλαμβάνουν λοιπές περιπτώσεις μη ρητώς προβλεπόμενων μετασχηματισμών, όπως π.χ. μετατροπές επιχειρήσεων
- * Η διαδικασία έγκρισης και ολοκλήρωσης του μετασχηματισμού (αποτίμησης, σχέση ανταλλαγής κλπ.) καθορίζεται βάσει των διατάξεων της εταιρικής νομοθεσίας
- * Καθίσταται σαφές ότι οι διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων Ν.Δ. 1297/1972 και Ν. 2166/1993 καθώς και οι διατάξεις του Ν. 2578/1998 (διασυννοριακοί μετασχηματισμοί) εξακολουθούν να παραμένουν σε ισχύ.
- * Η επίκληση των διατάξεων του ΚΦΕ δεν είναι υποχρεωτική

Προϋποθέσεις επιπλέον καταβολής σε μετρητά

- * Προϋπόθεση είναι ότι η χρηματική καταβολή δεν υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) της ονομαστικής αξίας, ή αν δεν υπάρχει ονομαστική αξία, το δέκα τοις εκατό (10%) της λογιστικής αξίας των τίτλων
- * ο μέτοχος ή εταίρος της εισφέρουσας εταιρείας δεν υπόκειται σε φόρο για την υπεραξία που αποκτά λόγω της συγχώνευσης ή της διάσπασης, με εξαίρεση το τμήμα που αντιστοιχεί σε χρηματική καταβολή από τη λήπτρια

Φορολογική κατοικία

- * Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται μόνον εφόσον η εισφέρουσα εταιρεία ή εταιρείες και η λήπτρια εταιρεία ή εταιρείες είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδος και/ή άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε

Φορολογικές απαλλαγές

- * η συγχώνευση ή η διάσπαση δεν συνεπάγεται φορολόγηση της προκύπτουσας υπεραξίας.
  - * η διαφορά με το Ν.Δ. 1297/1972 είναι ότι δεν απαιτείται η προκύπτουσα υπεραξία να καταχωρείται σε λογαριασμούς τάξεως για να φορολογηθεί όταν η απορροφούσα διαλυθεί.
- * Ο μέτοχος ή εταίρος της εισφέρουσας εταιρείας δεν υπόκειται σε φόρο για την υπεραξία που αποκτά, με εξαίρεση τη χρηματική καταβολή
  - * Προϋπόθεση: ο μέτοχος ή εταίρος αποδίδει στους τίτλους που λαμβάνει την αξία που είχαν οι ανταλλασσόμενοι τίτλοι αμέσως πριν την ανταλλαγή μετοχών

Αποθεματικά – προβλέψεις - αποσβέσεις

- * η λήπτρια εταιρεία μπορεί να μεταφέρει τα αποθεματικά και τις προβλέψεις που σχηματίστηκαν από την εισφέρουσα εταιρεία, με τις φορολογικές απαλλαγές και τους όρους που θα ίσχυαν για την εισφέρουσα εταιρεία, εάν η μεταβίβαση δεν είχε λάβει χώρα. Η λήπτρια εταιρεία αναλαμβάνει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της εισφέρουσας εταιρείας ως προς τα εν λόγω αποθεματικά και προβλέψεις.
- * Η λήπτρια διενεργεί αποσβέσεις με τους ίδιους κανόνες που τηρούσε η εισφέρουσα (ίδιος συντελεστής, αποσβέσεις επί της αξίας και με τη μέθοδο της εισφέρουσας).

Μεταφορά ζημιών υπεραξία από cross shareholding

- * η λήπτρια εταιρεία μπορεί να μεταφέρει τις ζημιές της εισφέρουσας εταιρείας, υπό τους ίδιους όρους που θα ίσχυαν για την εισφέρουσα εταιρεία, εάν η συγχώνευση ή η διάσπαση δεν είχε λάβει χώρα
- * η υπεραξία που δημιουργείται υπέρ της λήπτριας εταιρείας κατά τη συγχώνευση ή διάσπαση, η οποία οφείλεται στην ακύρωση της συμμετοχής της στο κεφάλαιο της εισφέρουσας εταιρείας απαλλάσσεται από το φόρο
- * αντίστοιχα τυχόν ζημιά δεν αναγνωρίζεται φορολογικά. Το ίδιο ισχύει και ως προς τη ζημιά που τυχόν προκύπτει στην περίπτωση που θυγατρική (λήπτρια) απορροφά τη μητρική της (εισφέρουσα).

εισφορές ενεργητικού έναντι τίτλων (άρθρο 52)

* ΕΝΝΟΙΑ:

- * ως «εισφορά ενεργητικού» θεωρείται κάθε πράξη με την οποία μια εταιρεία (εισφέρουσα), χωρίς να λυθεί, μεταβιβάζει έναν ή περισσότερους κλάδους δραστηριότητας σε άλλη εταιρεία (λήπτρια), έναντι της έκδοσης ή μεταβίβασης τίτλων του κεφαλαίου της λήπτριας εταιρείας.
- * Ως «κλάδος δραστηριότητας» θεωρείται το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού ενός τμήματος μιας επιχείρησης, τα οποία συνιστούν από οργανωτική άποψη αυτόνομη εκμετάλλευση, δηλαδή ένα σύνολο ικανό να λειτουργήσει αυτοδύναμα.
- * ο κλάδος θα πρέπει να εξάγει αυτοτελές λογιστικό αποτέλεσμα χωρίς, όμως, να τίθεται συγκεκριμένο χρονικό όριο για την αυτοτελή λογιστική παρακολούθηση του κλάδου πριν από την απόσχιση.
- * συμμετοχές από μόνες τους δε μπορούν να στοιχειοθετήσουν την έννοια του κλάδου καθώς και ότι δε μπορεί να αποσχιστεί κλάδος με αρνητική καθαρή θέση
- * ακίνητα μπορούν να στοιχειοθετήσουν κλάδο εφόσον εισφέρεται σχετική επιχειρηματική δραστηριότητα (κλάδος εκμετάλλευσης ακινήτων)
- * Κλάδος μπορεί να αποσχιστεί τόσο σε υπάρχουσα όσο και σε νεοϊδρυόμενη εταιρεία
- * Αντιμετωπίζεται ως εισφορά η μετατροπή υποκαταστήματος αλλοδαπής εταιρείας σε ημεδαπή εταιρεία

Φορολογική μεταχείριση

- * Η εισφέρουσα δε φορολογείται για την υπεραξία (διαφορά μεταξύ αξίας κλάδου και των σε αντάλλαγμα αυτού αποκτώμενων τίτλων) ούτε κατά τη διανομή / κεφαλαιοποίηση, εκτός κι αν λάβει χώρα μέσα στην πρώτη τριετία από την εισφορά.
- * Η λήπτρια φορολογείται για την υπεραξία κατά τη μετέπειτα μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων. Προκειμένου να καταστεί αυτό δυνατό η φορολογική βάση των στοιχείων παραμένει για τη λήπτρια ως είχε πριν την απόσχιση. Ως γενεσιουργός λόγος φορολογίας της υπεραξίας για την αλλοδαπή λήπτρια ορίζεται ρητά η διακοπή εργασιών της μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα.
- * Διευκρινίζεται ότι οι σχετιζόμενες με τον κλάδο φορολογικές ζημιές μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τη λήπτρια, αν και εφόσον μεταφερθούν, άλλως χάνονται.
- * Απόσχιση ζημιογόνου κλάδου ελέγχεται ως καταχρηστική ιδίως αν δε σχετίζεται με το αντικείμενο δραστηριοτήτων της λήπτριας εταιρείας

Άρθρο 53 - Ανταλλαγή τίτλων

- * Η ανταλλαγή έχει την έννοια της εισφοράς σε είδος για την αποκτώσα και όχι την έννοια της διπλής πώλησης
- * Για την εφαρμογή του άρθρου στην περίπτωση περισσότερων του ενός μετόχων/εταίρων, είναι απαραίτητο να εισφέρεται τουλάχιστον 50%+ της αποκτώμενης ταυτόχρονα. Ξεκαθαρίζεται ότι το άρθρο εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις που ενόσω υφίσταται ήδη η προβλεπόμενη πλειοψηφία, η αποκτώσα επιθυμεί την επαύξηση αυτής.
- * Ενώ προβλέπεται ως αντάλλαγμα των τίτλων της αποκτώμενης πιθανή χρηματική καταβολή (ως συμπληρωματικό αντίτιμο) ή ίδιοι τίτλοι στους μετόχους/εταίρους της αποκτώμενης, αντίθετα, αντάλλαγμα δεν μπορούν να συνιστούν μετοχές άλλων εταιρειών (άλλες συμμετοχές).
- * Απαιτείται η αποκτώσα και η αποκτώμενη να είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας και/ή άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. Για να παρασχεθούν τα φορολογικά ευεργετήματα, πρέπει οι μέτοχοι ή εταίροι της αποκτώμενης να είναι, είτε φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδος, είτε να κατέχουν τόσο τους αρχικούς, όσο και τους νέους τίτλους μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα
- * Η αλλαγή φορολογικής κατοικίας του μετόχου/εταίρου της αποκτώμενης μετά την ανταλλαγή, κι εντός διαστήματος τριών (3) ετών από αυτή, ελέγχεται ως καταχρηστική υπό την επιφύλαξη αποδείξεως ότι η αλλαγή δεν αποσκοπεί σε φοροαποφυγή ή φοροδιαφυγή

Φορολογική μεταχείριση

- * Προβλέπεται σαφώς αναβολή φορολόγησης της υπεραξίας (φόρος εισοδήματος και εισφορά αλληλεγγύης).
  - * Φορολογικά, ο μέτοχος/εταίρος της αποκτώμενης αποδίδει στους τίτλους που αποκτά (στην αποκτώσα) αξία ίση με εκείνη των τίτλων της αποκτώμενης, πριν την ανταλλαγή.
  - * Λογιστικά, η αξία των συμμετοχών μετά την ανταλλαγή είναι αυξημένη κατά το ποσό της τυχόν προκύπτουσας υπεραξίας της αποκτώσας.
  - * Η τελευταία δε φορολογείται κατά το χρόνο της ανταλλαγής, αλλά μόνο μεταγενέστερα, κατά το χρόνο της μεταβίβασης των τίτλων.
  - * Αντίθετα, η υπεραξία που αντιστοιχεί στο τμήμα της τυχόν χρηματικής καταβολής θεωρείται πως προκύπτει και φορολογείται κατά το χρόνο της ανταλλαγής.
- * Τα ανωτέρω εφαρμόζονται ανάλογα και σε περίπτωση ζημίας από την αποτίμηση των μετοχών της αποκτώμενης κατά την ανταλλαγή. Πρακτικά, ζημία μπορεί να λογίζεται μόνο κατά το χρόνο μεταγενέστερης μεταβίβασης των συμμετοχών και θα αναγνωρίζεται φορολογικά

Μερική διάσπαση

- * Διαφοροποιείται σαφώς η περίπτωση της μερικής διάσπασης από την εισφορά ενεργητικού έναντι τίτλων. Στην πρώτη τους τίτλους της λήπτριας εταιρείας λαμβάνουν οι μέτοχοι της διασπώμενης, ενώ στη δεύτερη τους τίτλους της λήπτριας λαμβάνει η ίδια η εισφέρουσα εταιρεία.
- * ~~Ζήτημα αν μπορεί να εφαρμοστεί πρακτικά~~